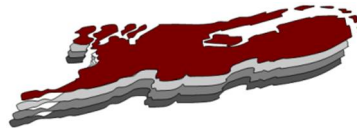

Laagland Archeologie Rapport 483

Archeologisch bureauonderzoek

**Oude Rijksweg 325,
Rouveen gemeente
Staphorst (OV).**

juni 2020

Versie 1.1 (concept)

In opdracht van:
BJZ.nu

Colofon

Laagland Archeologie Rapport 483

Archeologisch bureauonderzoek Oude Rijksweg 325 te Rouveen, gemeente Staphorst (OV)

Auteur: Erwin Brouwer

In opdracht van: BJZ.nu

Foto's en tekeningen: Laagland Archeologie

Status rapport: concept

Controle: J. Wijnen

Autorisatie: J. Wijnen

ISSN 2468-4759

Laagland Archeologie BV
Virulyweg 21F
7602 RG Almelo

E-mail: info@laaglandarcheologie.nl
KvK-Nummer: 60294418

© Laagland Archeologie BV, Almelo, juni 2020

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers. Laagland Archeologie BV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Samenvatting

Laagland Archeologie heeft in juni 2020 een Archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd aan de Oude Rijksweg 325 te Rouveen. Het onderzoek vond plaats in verband met de ruimtelijke procedure rondom de splitsing van de huidige boerderij in drie woningen, de sloop van enkele schuren en de bouw van een nieuwe woning, een kapschuur en parkeerplaatsen. Qua bodemverstoring ligt het zwaartepunt op de bouw van de nieuwe woning en de kapschuur. De splitsing van de huidige boerderij gaat niet met bodemverstoring gepaard.

Het bureauonderzoek had tot doel een archeologisch verwachtingsmodel op te stellen. Centraal staat daarbij de vraag of en zo ja welke archeologische resten (complextype, datering, diepteligging en gaafheid) in het plangebied kunnen worden verwacht. Hiertoe zijn landschappelijke, archeologische en historische bronnen geraadpleegd.

Op basis van het bureauonderzoek worden resten van erfinrichting van de boerderij in het plangebied verwacht. Het gaat daarbij om beerputten, afvalkuilen en dergelijke. Resten van bebouwing worden niet verwacht. Qua ouderdom dateren deze resten van na 1641, maar vermoedelijk vooral vanaf ongeveer 1832. Met archeologisch booronderzoek zijn dergelijke resten vrijwel niet op te sporen. Vanuit archeologisch wetenschappelijk standpunt zijn sporen van erfinrichting uit de Nieuwe Tijd niet erg zeldzaam en dragen ze weinig bij aan onze kennis over deze periode. We adviseren daarom geen nader vervolgonderzoek. Wel adviseren we leden van de archeologische werkgroep van Staphorst (SWARS) de gelegenheid te geven waarnemingen te doen tijdens de sloop en bouwfase.

De implementatie van dit advies is in handen van de bevoegde overheid, de gemeente Staphorst. De gemeente wordt hierin vertegenwoordigd door haar deskundige, A. Vissinga,

Mochten tijdens de werkzaamheden onverhoopt toch archeologische resten worden aangetroffen, of resten waarvan redelijkerwijze kan worden vermoed dat het om archeologische resten gaat, dan geldt op grond van de Erfgoedwet (art. 5.4) een meldingsplicht. Dit kan bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE, www.cultureelerfgoed.nl).

Samenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding onderzoek	7
1.2 Afbakening plan- en onderzoeksgebied	7
1.3 Administratieve gegevens	8
1.4 Huidige situatie en toekomstig gebruik	9
1.5 Gemeentelijk beleid	10
1.6 Onderzoeksdoel	10
2 Inventarisatie	12
2.1 Inleiding	12
2.2 Landschappelijke ontwikkeling	12
2.3 Archeologie	14
2.3.1 Bekende archeologische waarden	14
2.3.2 Gemeentelijke verwachtingskaart	15
2.3.3 Eerder archeologisch onderzoek	15
2.4 Historie	15
3 Conclusie en verwachtingsmodel	18
3.1 Conclusie	18
3.2 Verwachtingsmodel	19
3.3 Advies	19
literatuur	20
BIJLAGE 1 AMZ-cyclus	21
BIJLAGE 2 Archeologische perioden	22
BIJLAGE 3 Archeolandschappelijke eenhedenkaart	23
BIJLAGE 4 Actueel Hoogtebestand Nederland	24
BIJLAGE 5 Gemeentelijke archeologische verwachtingskaart	25
BIJLAGE 6 Bodemkaart	26
BIJLAGE 7 Waarnemingen, AMK-terreinen en onderzoeksmeldingen	27
BIJLAGE 8 Boorstaten DINO-loket	28
BIJLAGE 9 Verklarende woordenlijst	35

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

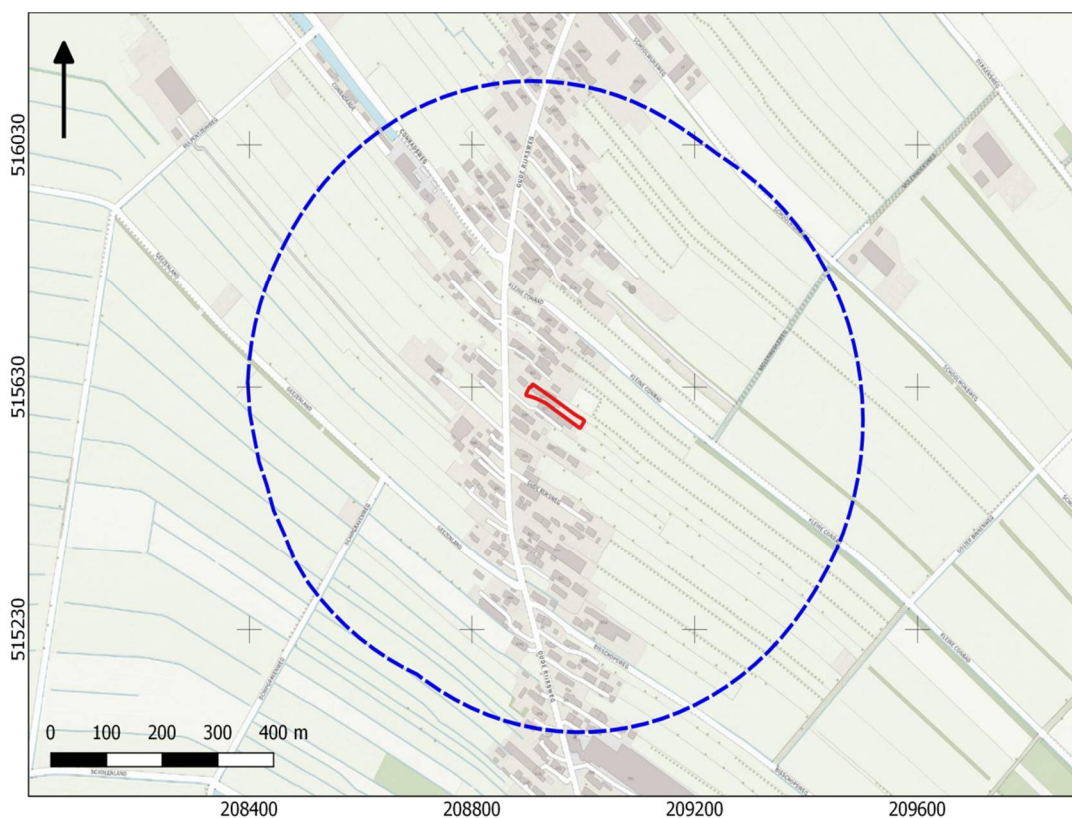
1.1 AANLEIDING ONDERZOEK

De aanleiding voor het onderzoek vormt de geplande ingrepen in een perceel aan de Oude Rijksweg 325 te Rouveen, gemeente Staphorst (OV). De huidige boerderij wordt gesplitst in drie woningen. Daarnaast worden achter de boerderij drie schuren gesloopt en wordt achterin het erf een nieuwe woning gebouwd ('hooiberg'). Voor de vier woningen wordt op het erf een bijgebouw (kapschuur) en parkeerplaatsen gerealiseerd voor de vier woningen.

Voor de ruimtelijke procedure is archeologisch onderzoek vereist. De gemeente Staphorst heeft een eigen archeologiebeleid. Op basis van het bestemmingsplan dient archeologisch onderzoek uitgevoerd te worden om aan te tonen dat eventueel aanwezige archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad door de geplande bouwactiviteiten. De opdrachtgever beoogt met het onderzoek de gemeentelijke paraaf te krijgen voor het onderdeel archeologie. Aanvullende wensen zijn niet kenbaar gemaakt.

1.2 AFBAKENING PLAN- EN ONDERZOEKSGBIED

Het plangebied betreft de Oude Rijksweg 325 in Rouveen, gemeente Staphorst (OV), zie onderstaande afbeelding.

Afbeelding 1. Ligging van het plan- en onderzoeksgebied.

Het plangebied heeft een omvang van circa 1685 m². Voor een beter begrip van de bodemkundige omstandigheden en de archeologie van de planlocatie is een groter gebied bestudeerd. Een zone van 500 m rondom het plangebied wordt voldoende geacht om de archeologische potentie van het plangebied in kaart te brengen. Deze zone wordt aangeduid als 'onderzoeksgebied'. De splitsing van de bestaande boerderij brengt geen bodemverstoring met zich mee. Het feitelijke plangebied is daarom kleiner.

1.3 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	
Provincie	Overijssel
Gemeente	Staphorst
Plaats	Rouveen
Beheerder/eigenaar grond	VBT – Hendrik Visscher
Toponiem	Oude Rijksweg 325
Kadastrale perceelnummer(s) ¹	SHT02-AP-256
Laagland Archeologie projectnummer	ROOU23
Datum conceptrapportage	29 juni 2020

¹ kadastralekaart.com

Datum definitief rapport	
XY-coördinaten	208909/515634
	209003/515575
	208994/515562
	208897/515618
Kaartblad ²	210
Oppervlakte/lengte Plangebied	circa 1685 m ²
Datering	Nieuwe Tijd
Complextype	bewoning (inclusief verdediging)
Onderzoeksmeldingsnr	4872323100
AMK-terrein	n.v.t.
Vondstmeldingsnr.	n.v.t.
Type onderzoek	Archeologisch bureauonderzoek
Opdrachtgever	BJZ.nu
Goedkeuring bevoegde overheid	
Bevoegde overheid	gemeente Staphorst
Adviseur namens bevoegde overheid	A. Vissinga
Beheer documentatie	E-depot voor de Nederlandse archeologie Archief Laagland archeologie BV
Uitvoerder	Laagland Archeologie BV Virulyweg 21F 7602 RG Almelo 06 51 95 35 53
Projectleider/opsteller onderzoek	Erwin Brouwer erwin.brouwer@laaglandarcheologie.nl

Tabel 1. Objectgegevens.

1.4 HUIDIGE SITUATIE EN TOEKOMSTIG GEBRUIK

Het plangebied is momenteel in gebruik als erf met boerderij en bijgebouwen. Het terrein bevat voor zover bekend geen kelders of andere ondergrondse kunstwerken en er zijn geen historisch waardevolle bouwwerken in het plangebied aanwezig.³

In dit stadium is de exacte invulling van de plannen nog niet bekend. De milieutechnische condities, huidige en eventuele nieuwe waterpeil zijn niet bekend. De situatie rondom de toekomstige gebruiker(s) blijft ongewijzigd. Onderstaande afbeelding toont de huidige en de gewenste nieuwe situatie.

² www.imergis.nl/htm/opentopo800.htm

³ bron: gemeentelijke monumentenlijst

Afbeelding 2. Huidige en nieuwe situatie.

De kapschuur (nieuwe bergingen) en de nieuwe woning worden waarschijnlijk gefundeerd op poeren. Deze worden normaliter ingegraven tot een diepte van circa 80 cm –peil.

1.5 GEMEENTELIJK BELEID

In het bestemmingsplan Veegplan De Streek (regel 25) ligt het plangebied in een zone Waarde – Archeologie 3. Hiervoor geldt dat archeologisch onderzoek verplicht is bij bodemverstorende ingrepen groter dan 100 m² en dieper dan 50 cm –mv. De omvang van de geplande verstoringen overschrijdt de vrijstellingsgrenzen zoals die in het vigerende gemeentelijk archeologiebeleid zijn aangegeven.

1.6 ONDERZOEKSDOEL

Het uitgevoerde onderzoek behoort tot de eerste fasen in het huidige archeologische onderzoeksproces (zie bijlage 1). De initiatiefnemer beoogt met het hier uitgevoerde onderzoek te voldoen aan de gemeentelijke regelgeving omtrent archeologisch onderzoek. Het bureauonderzoek heeft tot doel een archeologisch verwachtingsmodel op te stellen aan de hand van bestaande bronnen, en te bepalen of en zo ja welke delen van het plangebied in aanmerking komen voor vervolgonderzoek. Het verwachtingsmodel wordt getoetst en zo nodig aangevuld door middel van een verkennend booronderzoek. Op grond van de resultaten van dit

onderzoek kan worden beoordeeld of en zo ja, welke vorm van vervolgonderzoek
nodig is om de archeologische waarde van het gebied te kunnen vaststellen.

HOOFDSTUK **2** INVENTARISATIE

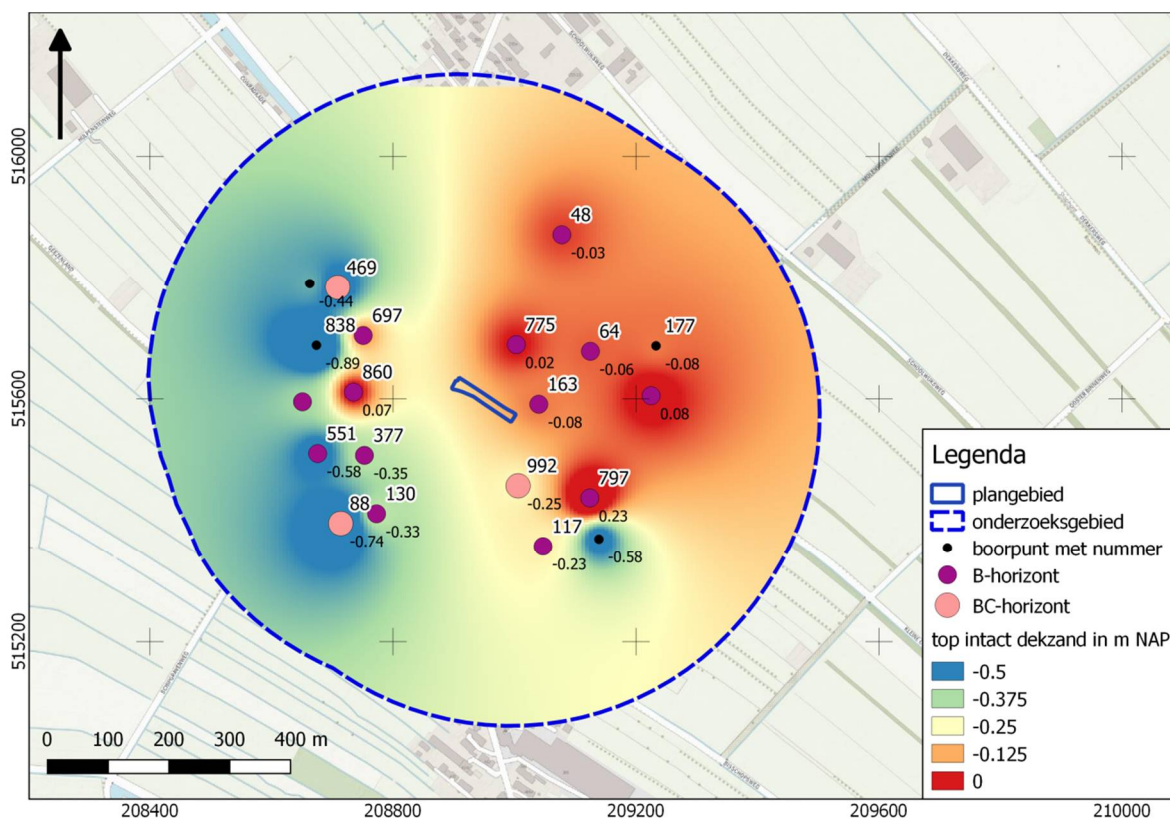
2.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk worden de relevante landschappelijke ontwikkeling en huidige bodemkundige situatie beschreven. Tevens wordt ingegaan op de bekende archeologische waarden in de omgeving van het plangebied en de historische situatie. Voor wat betreft de in de tekst genoemde archeologische perioden wordt verwezen naar bijlage 2.

2.2 LANDSCHAPPELIJKE ONTWIKKELING

In de laatste fasen van de laatste ijstijd (Weichselien, 116.000 – 11.500 voor heden) werd, net als elders in grote delen van Nederland, een dik pakket zand afgezet door de wind. Dit dekzand behoort geologisch tot de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden. Uit paleogeografische kaarten blijkt dat het onderzoeksgebied tussen 3850 en 2750 voor Chr. met veen bedekt raakte. Het veenpakket kon zich tot ver in de nieuwe tijd handhaven. Op de paleografische kaart van 1850 na Chr. ligt het plangebied nog volledig in een zone met veen. Op de archeolandschappelijke eenhedenkaart van de gemeente Staphorst (Bijlage 3) ligt het plangebied in een dekzandvlakte, vervlakt door veen.

De huidige Oude Rijksweg vormt min of meer de grens tussen de wat hogere en lagere zandgronden. Dit hoogteverschil is zichtbaar op het AHN (zie Bijlage 4) en op onderstaande kaart. Het hoogteverschil is gering: voor wat betreft de intacte dekzandtop gaat het om een hoogteverschil van circa 80 cm over een afstand van ruwweg 550 m. Geomorfologisch is hier sprake van een dekzandwieling. Op basis van een aantal bodemkundige boringen die in DINO-loket zijn geregistreerd, is onderstaande hoogtekarte van de top van het onderliggende intacte dekzand (verspoeld dekzand) vervaardigd. Op deze kaarten zijn ook de aangetroffen B- en BC-horizonten aangegeven. De boorstaten die daartoe gebruikt zijn, zijn opgenomen in Bijlage 8.

Afbeelding 3. Top intacte dekzand in m NAP. Gebaseerd op boringen uit DINO-loket.

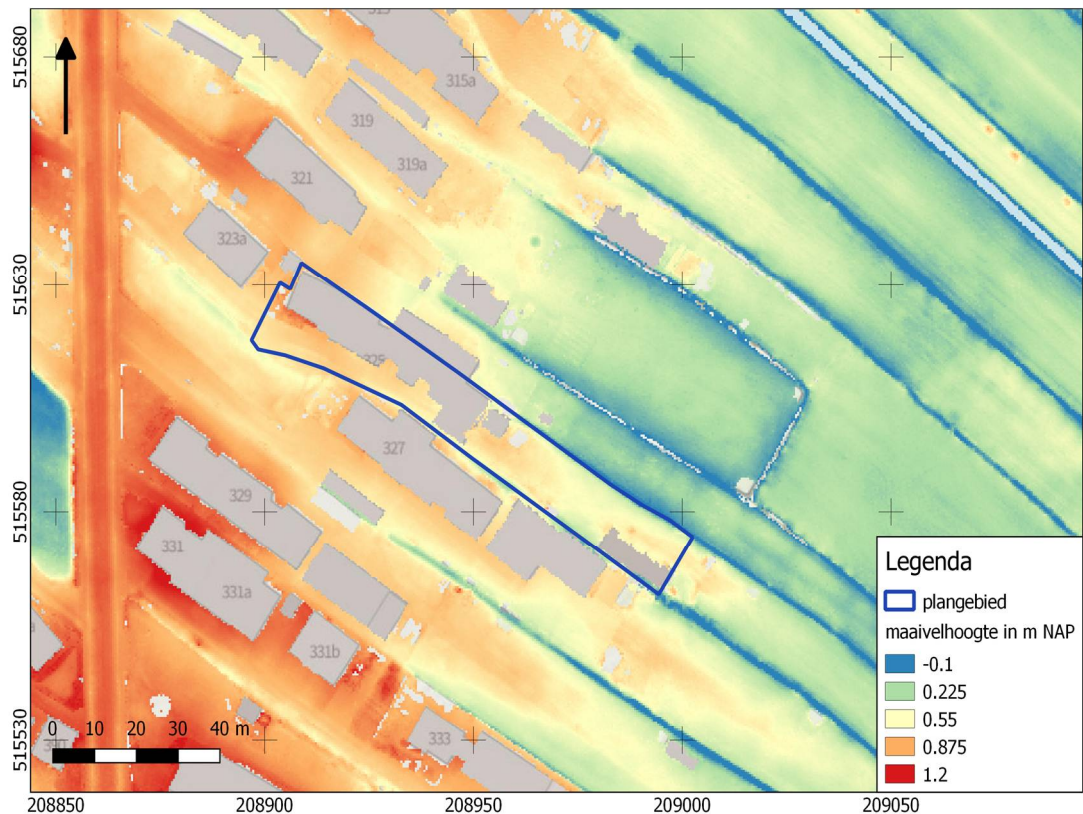
Het aantal boringen waarin een B-horizont is aangetroffen is opvallend. De aanwezigheid van een B-horizont geeft aan dat de top van het pleistocene dekzand nog grotendeels intact is. Uit de boorbeschrijvingen blijkt dat het om iets humeuze, relatief dikke horizonten gaat (gemiddeld is de B-horizont ongeveer 35 cm dik).⁴ Een dergelijk diep ontwikkelde podzol is ontstaan onder natte omstandigheden van het terrein, waarschijnlijk vóór aanvang van de veengroei. De dekzandtop ligt onder een eerddek (A-horizont/bouwvoor/verstoorde laag) met een gemiddelde dikte van ongeveer 45 cm.⁵

Bodemkundig (Bijlage 6) ligt het plangebied in een zone met laarpodzolgronden (cHn21). Laarpodzolgronden zijn veldpodzolen met een matig dik (> 30 en < 50 cm) eerddek. Hier is dat eerddek ontstaan door ontginningsactiviteiten, waarbij het nog resterende veendek met zand is omgespit en/of verploegd.

Veldpodzolgronden zijn gevormd in relatief laaggelegen, tamelijk vochtige gronden, al is het bodemtype gedurende lange tijd voldoende gedraineerd geweest om bodemvorming mogelijk te maken. Het zijn ietwat zure gronden, die niet zeer geschikt waren voor vroege vormen van akkerbouw.

⁴ 35 cm is tevens de modus (4 boringen) en de mediaan.

⁵ De dikte van het verstoorde pakket heeft een modus van 40 cm (5 boringen); dit is tevens de mediaan.

Afbeelding 4. Detailopname van het plangebied op het AHN.

Op bovenstaande detailopname van het AHN is te zien dat het plangebied grotendeels is opgehoogd met circa 40 cm. Ter plekke van de huidige bebouwing is het ophoogpakket nog iets dikker.

2.3 ARCHEOLOGIE

2.3.1 BEKENDE ARCHEOLOGISCHE WAARDEN

Bijlage 7 toont de locaties van de bekende archeologische waarden en de uitgevoerde archeologische onderzoeken in de omgeving van het plangebied. In het plan- en onderzoeksgebied zijn geen bekende waarden geregistreerd. Circa 1,1 km ten zuidwesten van het plangebied ligt een terrein van zeer hoge archeologische waarde (AMK-nummer 1367, wettelijk beschermd). Dit betreft een kerkheuvel uit de periode 1400-1641 n. Chr.⁶ Ruim 3 km ten noorden van het plangebied bevindt zich eveneens een terrein van zeer hoge archeologische waarde (AMK-nummer 1365, wettelijk beschermd). Ook dit terrein betreft een kerkheuvel, ditmaal uit de periode 1436 – 1752 n. Chr. De kerken (met kerkhof) behoren bij de voorgangers van het huidige bewoningslint Staphorst-Rouveen.

⁶ Monumentnummer 45986.

2.3.2 GEMEENTELIJKE VERWACHTINGSKAART

Op de gemeentelijke verwachtingskaart (bijlage 5) ligt het plangebied in een zone met een hoge trefkans op resten uit de Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd. Deze verwachting is gebaseerd op de aanwezigheid van een ontginningsas. Op basis van de landschappelijke situatie ligt het plangebied in een overgangsgebied van lage naar middelhoge verwachting.

2.3.3 EERDER ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK

In de omgeving van het plangebied hebben eerder archeologische onderzoeken plaatsgevonden. De onderzochte locaties zijn afgebeeld in bijlage 7.

Onderzoeksmeldingsnummer 50602 (zaakidentificatie 2358220100) ligt 140 m noordelijk en betreft een bureau- en verkennend booronderzoek.⁷ Tijdens het booronderzoek is op een aantal locaties een redelijk intact bodemprofiel aangetroffen. Er zijn diverse recente en subrecente resten opgeboord, maar ook een fragmentje roodbakkerd aardewerk uit de Nieuwe Tijd. Vervolgonderzoek is niet aanbevolen.

Zaakidentificatienummer 474215100 ligt ongeveer 430 m noordelijk en betreft een bureauonderzoek.⁸ In het te verstoren deel van een erf worden resten van terreininrichting verwacht. Vervolgonderzoek is niet aanbevolen.

2.4 HISTORIE

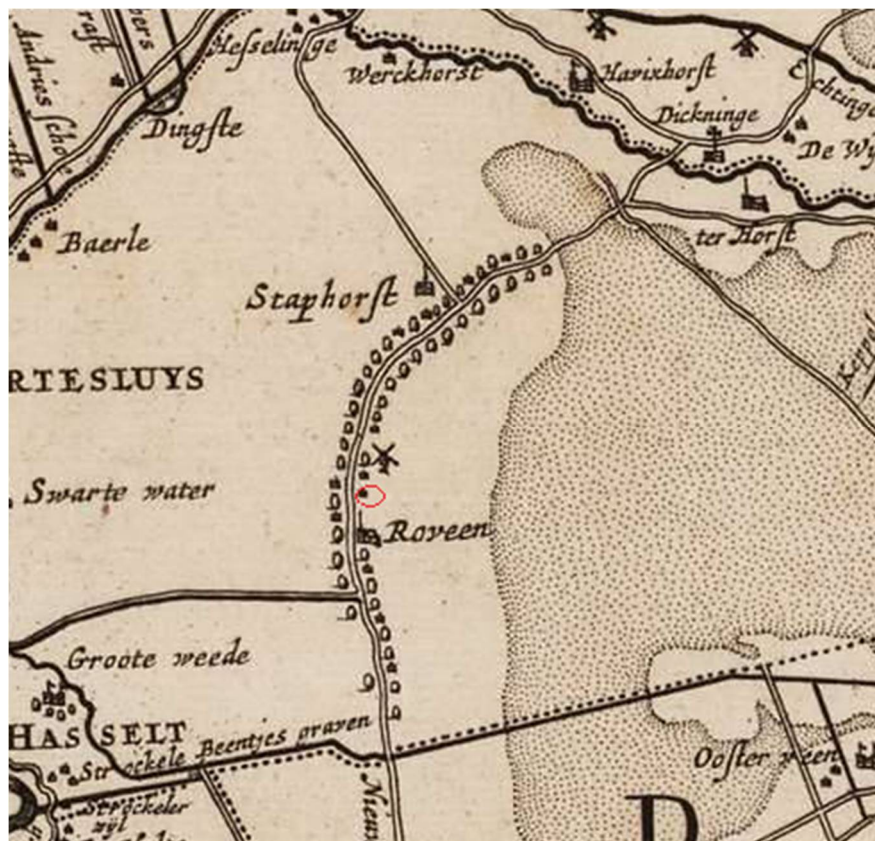
De bewoningskern van Rouveen/Staphorst heeft zich in de afgelopen eeuwen een aantal malen verplaatst. Deze verplaatsingen hingen samen met de voortschrijdende veenontginningen in zuidoostelijke richting. De bewoning van Rouveen begon in de Late Middeleeuwen bij het Zwartewaterklooster, ten westen van het huidige Rouveen. De oudst bekende vermelding van Rouveen dateert uit 1282. De tweede kerk werd rond 1282 een stuk oostelijker gebouwd ter hoogte van de kruising van de huidige Turfsloot en het Scholenland (nabij de eendenkooi). De tweede bewoningsfase van Rouveen vond plaats op een oude leidijk (Hooijdijk – Huisdijk). De derde bewoningsfase vond weer wat verder naar het oosten plaats en ontstond tussen circa 1300 en 1400 met de bouw van een derde kerk en nederzetting aan het Olde Pad. De vierde en laatste verplaatsing van het dorp gaf het dorp zijn huidige ligging. De huidige kerk aan de Oude Rijksweg is het oudste nog bestaande kerkgebouw in de gemeente. De kerk stamt uit 1641 en geeft een indicatie van de datering van de huidige dorpskern. Deze kerk bevindt zich ruim anderhalve kilometer ten zuiden van het plangebied. Exacte jaartallen wanneer een bepaalde

⁷ Bongers, 2012.

⁸ De Gruil, 2019.

kern gebouwd werd, en de oude kern werd verlaten, zijn er niet. Globaal is dan ook het zwaartepunt van de bewoning aangegeven van bepaalde jaartallen/perioden.⁹

Op een historische kaart uit 1648 is reeds bebouwing aangegeven ter hoogte van het plangebied (zie onderstaande afbeelding), waarbij moet worden opgemerkt dat de ligging bij benadering is. De op de kaart aangegeven bebouwing is bovendien sterk indicatief is. Op deze kaart blijkt dat al een deel van het veen is ontgonnen, en dat ten oosten van Rouveen destijds nog een groot veengebied aanwezig was.

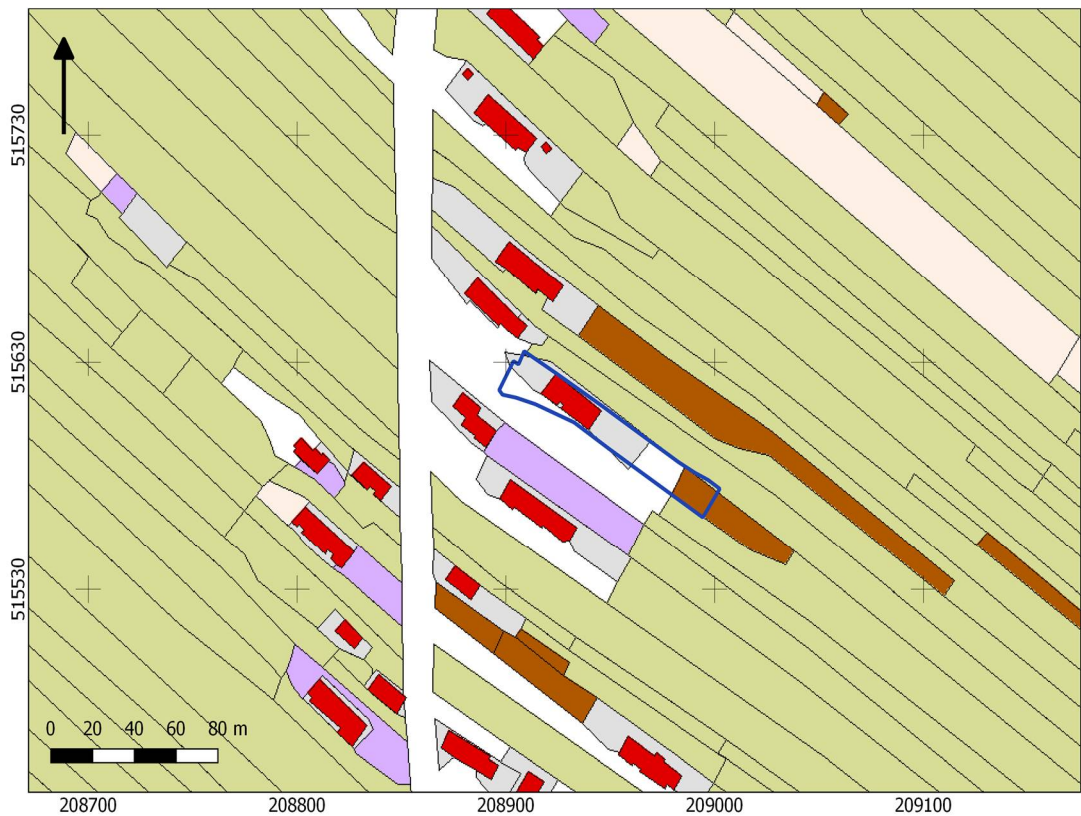

Afbeelding 5. Transisalanica Provincia, vulgo Over-Yssel (kaart van Overijssel) van Nico ten Have, rond 1648. Bron: imagebase.ubvu.vu.nl. De rode cirkel geeft de locatie van het plangebied bij benadering.

Op de eerste kadastrale kaart (circa 1832)¹⁰ is het westelijke deel van plangebied (langs de latere Oude Rijksweg) bebouwd.

⁹ Boshoven et al. 2011, 37.

¹⁰ bron: hisgis.nl

Afbeelding 6. Uitsnede uit de eerste kadastrale kaart, circa 1832. De locatie van het plangebied is blauw omlijnd. lichtgroen: weideland, bruin: hakhout; lichtpaars: tuin; rood met grijs: bebouwing met erf. Bron: hisgis.nl.

De huidige boerderij dateert oorspronkelijk uit 1870.¹¹ De boerderij komt niet voor op de gemeentelijke monumentenlijst. De huidige schuren zijn in de tweede helft van de afgelopen eeuw gebouwd.

¹¹ bron: huispedia.nl

HOOFDSTUK **3** CONCLUSIE EN VERWACHTINGSMODEL

3.1 CONCLUSIE

Op basis van de inventarisatie kan het volgende geconcludeerd worden. Het plangebied ligt op een dekzandwieling. Ten westen van de Oude Rijksweg ligt het dekzand wat lager. Het hele gebied raakte tussen 3850 en 2750 voor Chr. met veen bedekt. Die situatie handhaafde zich tot in de Nieuwe Tijd, toen het veengebied ontgonnen werd. Tegenwoordig ligt dekzand onder een matig dik eerddek (bouwvoor/verstoorte laag) van ongeveer 40-45 cm dik. Uit het AHN blijkt echter dat de bebouwing en boerenerven langs de Oude Rijksweg op een opgehoogd pakket liggen van 40-50 cm dik. Hier ligt het dekzand dus wat dieper ten opzichte van het maaiveld.

Op het hogere deel van de dekzandwieling werd een leidend opgeworpen, die zich rond 1641 tot ontginningsas van het huidige Rouveen zou ontwikkelen. In de 19^e eeuw werd deze 'Statenleidend' genoemd; pas in de vorige eeuw werd de voormalige leidend aangeduid met 'Oude Rijksweg'. Het westelijk plangebied was in ieder geval vanaf 1832 bebouwd. Of het terrein al eerder bebouwd was, is op basis van beschikbare oude kaarten niet te achterhalen. De huidige boerderij is rond 1870 gebouwd, vrijwel op dezelfde locatie als de oudere boerderij. Op het te verstoren deel van het erf heeft tot in de vorige eeuw geen (op kaarten aangegeven) bebouwing gestaan.

3.2 VERWACHTINGSMODEL

Op basis van de landschappelijke situatie worden geen resten uit de periode Mesolithicum – Late Middeleeuwen verwacht. In het Mesolithicum en deels het Neolithicum was er nog geen sprake van grootschalige veengroei, maar de dekzandtop lag waarschijnlijk relatief laag en vertoonde weinig morfologische dynamiek (dekzandwieling). Vanaf de steentijd tot in de Late Middeleeuwen was het plangebied en haar wijde omgeving bedekt met een dik veenpakket, waardoor het onaantrekkelijk was voor bewoning.

Menselijke aanwezigheid is pas weer te verwachten op het moment dat de veenontginningen het gebied bereiken. Aanvankelijk was de huidige Oude Rijksweg een collectief opgeworpen leidend en pas rond 1641 verschijnt bebouwing langs deze dijk. In hoeverre het plangebied tot 1832 bebouwd is geweest is niet bekend, maar als er bebouwing was, dan is deze direct langs de Oude Rijksweg te verwachten, op de locatie die vanaf in ieder geval 1832 bebouwd is. De huidige bebouwing op deze locatie stamt uit 1870 en in dit westelijke deel van het plangebied zal geen bodemverstoring plaatsvinden. Op het erf, in het oostelijke plangebied is bebouwing voorzien. Op oude kaarten is hier geen bebouwing aangegeven tot in de tweede helft van de vorige eeuw. Mogelijk zijn er wel sporen van erfinrichting aanwezig (beerputten, afvalkuilen en dergelijke).

3.3 ADVIES

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek is de kans groot dat het plangebied archeologische sporen van erfinrichting bevat. Mogelijk dateren deze sporen al uit de tweede helft van de 17^e eeuw, maar het plangebied was pas met zekerheid bebouwd rond 1832. Dergelijke sporen van erfinrichting zijn alleen door middel van gravend onderzoek op te sporen. Vanuit een archeologisch – wetenschappelijk standpunt zijn deze resten niet zeldzaam en weinig behoudenswaardig. Om deze reden adviseren we geen vervolgonderzoek uit te voeren en het plangebied vrij te geven. Wel adviseren we dat leden van de Stichting Werkgroep Archeologie Regio Staphorst (SWARS) gelegenheid krijgen tot het doen van waarnemingen tijdens de werkzaamheden. De contactgegevens van de SWARS zijn: info@veldschuur.net of 038 – 477 27 37.

De implementatie van dit advies is in handen van de gemeente Staphorst, hierin vertegenwoordigd door de archeologisch adviseur van de gemeente, de heer A. Vissinga (Het Oversticht).

Mochten bij graafwerkzaamheden onverhoopt toch archeologische resten worden aangetroffen, dan geldt conform de Erfgoedwet (art. 5.10) een meldingsplicht. Dit kan bij Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (033 421 74 56) of via de website: www.cultureelerfgoed.nl/contact.

literatuur

- Berendsen, H.J.A., 2005 (1997). *Landschappelijk Nederland. De fysisch geografische regio's*. Assen.
- Bongers, J.M.G., 2012: *Rouveen, Oude Rijksweg achter 305 (Gemeente Staphorst, Ov.) Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek*. Steekproefrapport 2012-02-04Z.
- Berendsen, H.J.A., 2008. *De vorming van het land*. Assen.
- Bosch, J.H.A., 2008. *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode versie 1.1. Op basis van de Standaard Boorbeschrijvingsmethode versie 5.2. Deltares-rapport 2008-U-R0881/A*.
- Gruil, J. de, 2019. *Archeologisch bureauonderzoek Oude Rijksweg 261 te Rouveen, gemeente Staphorst (OV). Laagland Archeologie Rapport 353*. Almelo.
- Mulder, E.F.J. de., 2003. *De ondergrond van Nederland*. Groningen.
- Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*, Nederlands Normalisatie-instituut Delft.
- Tol, A.J., J.W.H.P. Verhagen en M. Verbruggen, 2012. *Leidraad inventariserend veldonderzoek; Deel: karterend booronderzoek v2*. SIKB

Archeologische databases/internetbronnen

ArchisIII

www.boorstaten.nl

www.topotijdreis.nl

www.hisgis.nl

www.grondwatertools.nl

www.kadastralekaart.com

Gebruikte kaarten

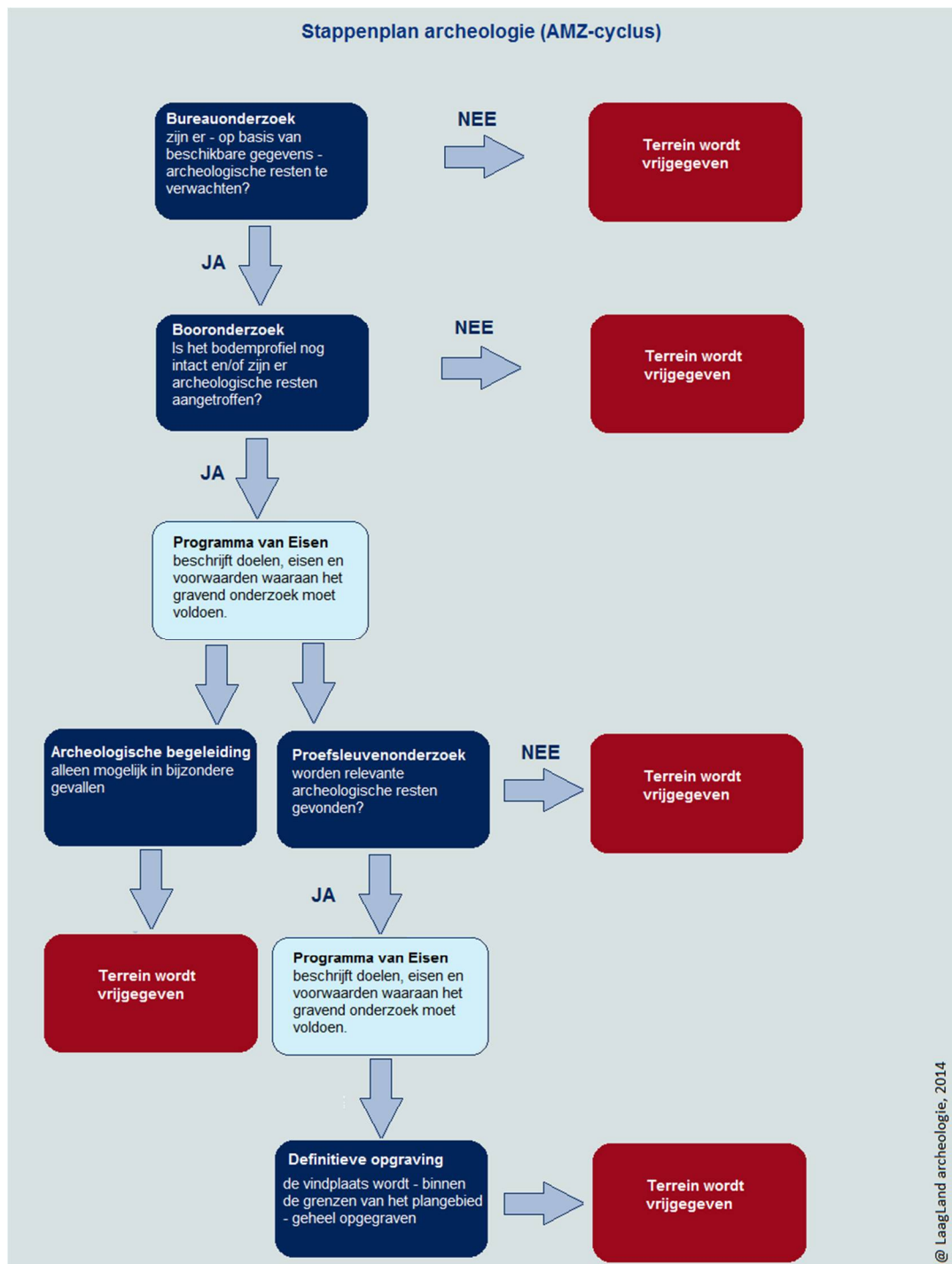
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN2), nauwkeurigheid Z-waarde <= 5 cm. Bron: www.ahn.nl. Geraadpleegd op 26-6-2020

archeolandschappelijke eenhedenkaart. Bron: gemeente Staphorst. Geraadpleegd op 26-6-2020

archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart. Bron: gemeente Staphorst. Geraadpleegd op 26-6-2020

Kaart waarnemingen, AMK-terreinen en onderzoeksmeldingen. Bron: www.zoeken.cultureelerfgoed.nl. Geraadpleegd op 26-6-2020

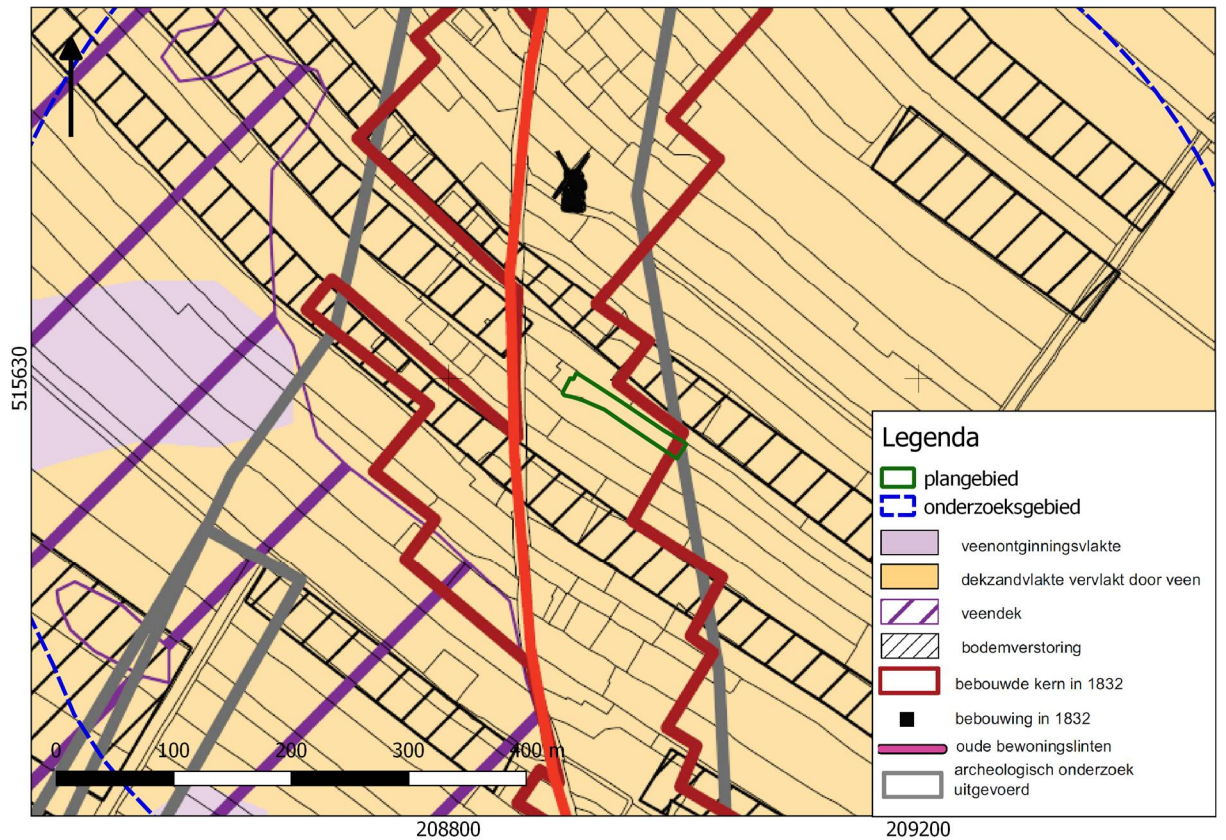
BIJLAGE 1 AMZ-CYCLUS

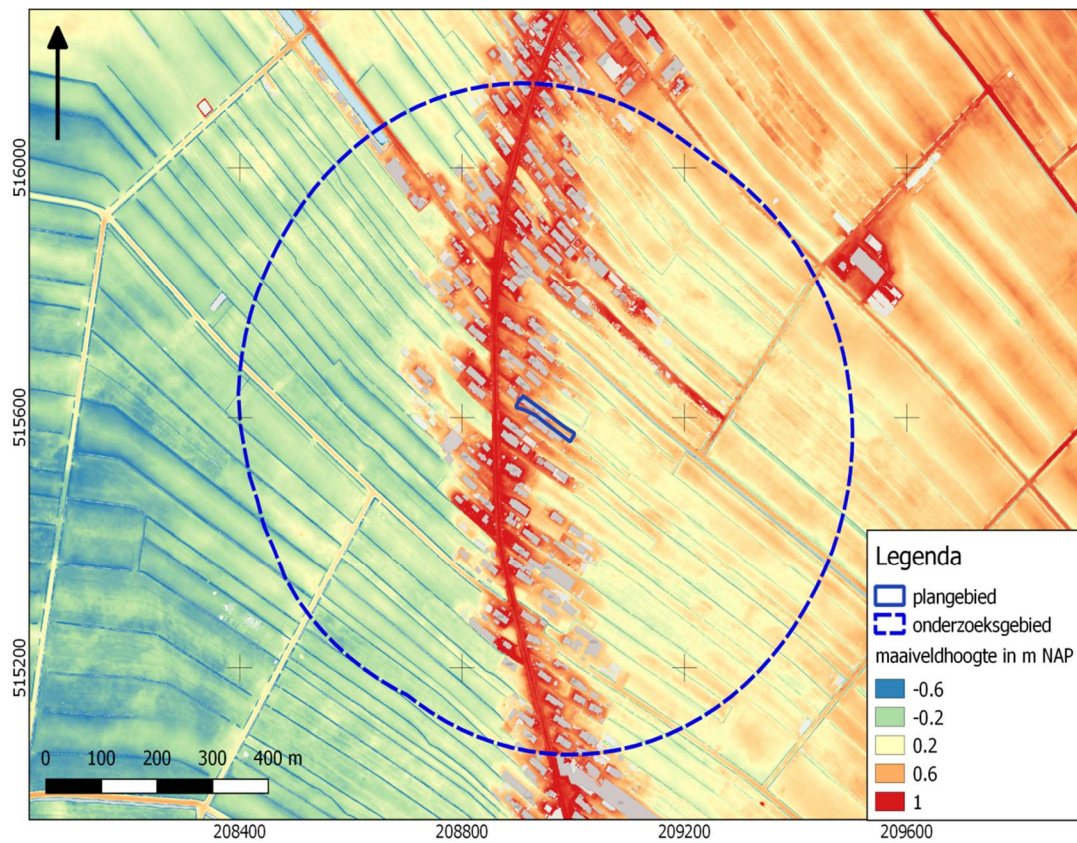
BIJLAGE 2 ARCHEOLOGISCHE PERIODEN

Archeologische perioden		Datering	
Nieuwe tijd	C	-1795	
	B	-1650	
	A	-1500	
Middeleeuwen	Laat	-1250	
	Vol	-1050	
	vroeg	Ottoons	-900
		Karolingisch	-725
		Merovingisch	-450
Romeinse tijd	Laat	-270	
	Midden	-70 na Chr.	
	Vroeg	-15 voor Chr.	
Prehistorie	Ijzertijd	Laat	-250
		Midden	-500
		Vroeg	-800
	Bronstijd	Laat	-1100
		Midden	-1800
		Vroeg	-2000
	Neolithicum	Laat	-2850
		Midden	-4200
		Vroeg	-4900/5300
	Mesolithicum	Laat	-6450
		Midden	-8640
		Vroeg	-9700
	Paleolithicum	Jong	-35.000
		Midden	-250.000
		Oud	
@ Laagland Archeologie, 2014			

BIJLAGE 3 ARCHEOLANDSCHAPPELIJKE EENHEDENKAART

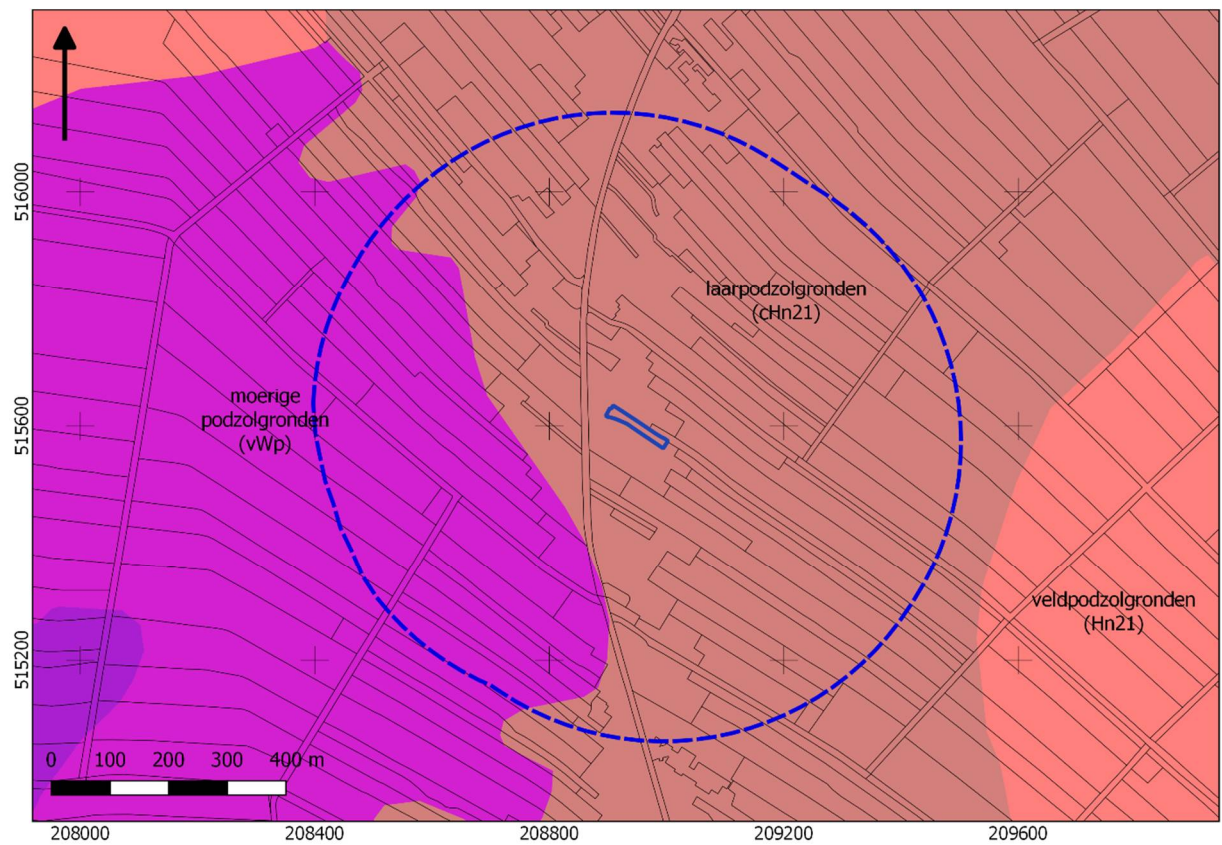
BIJLAGE 4 ACTUEEL HOOGTEBESTAND NEDERLAND

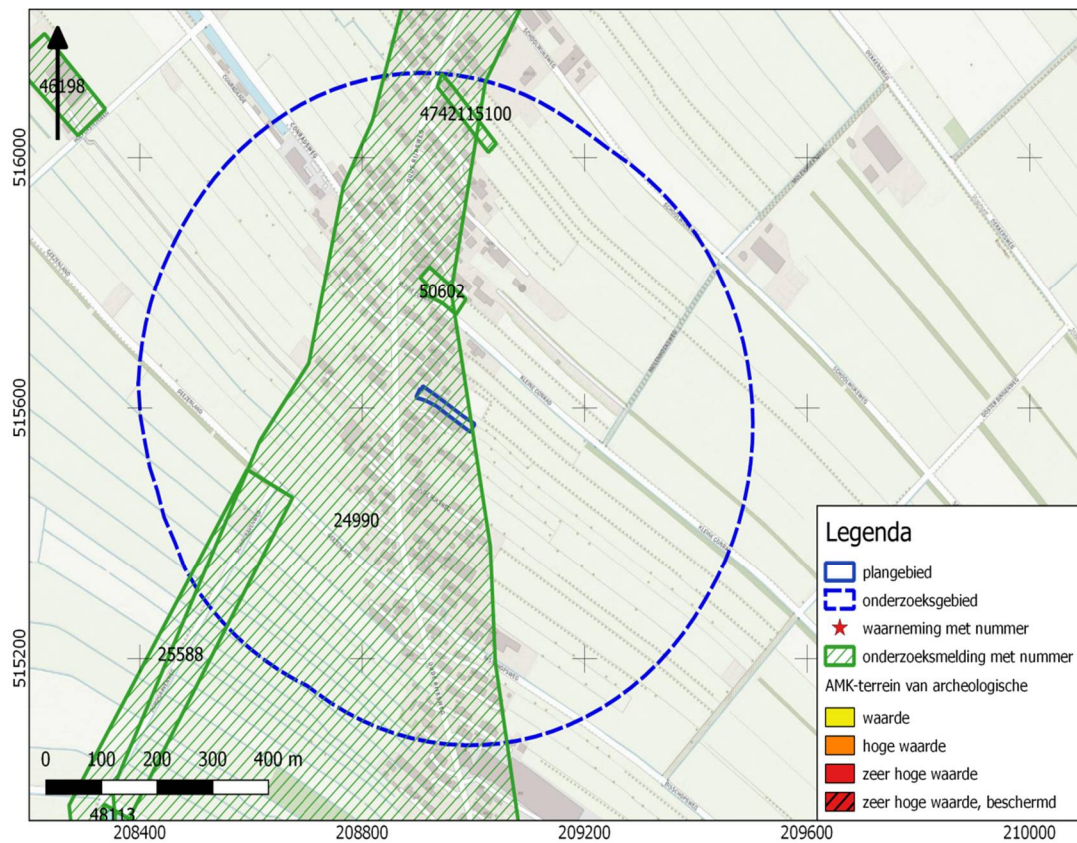
BIJLAGE 5 GEMEENTELIJKE ARCHEOLOGISCHE VERWACHTINGSKAART

BIJLAGE 6 BODEMKAART

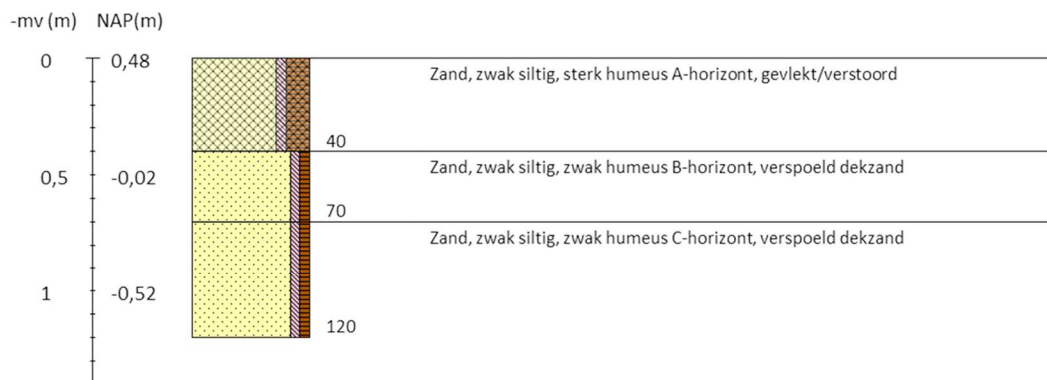

BIJLAGE 7 WAARNEMINGEN, AMK- TERREINEN EN ONDERZOEKSMELDINGEN

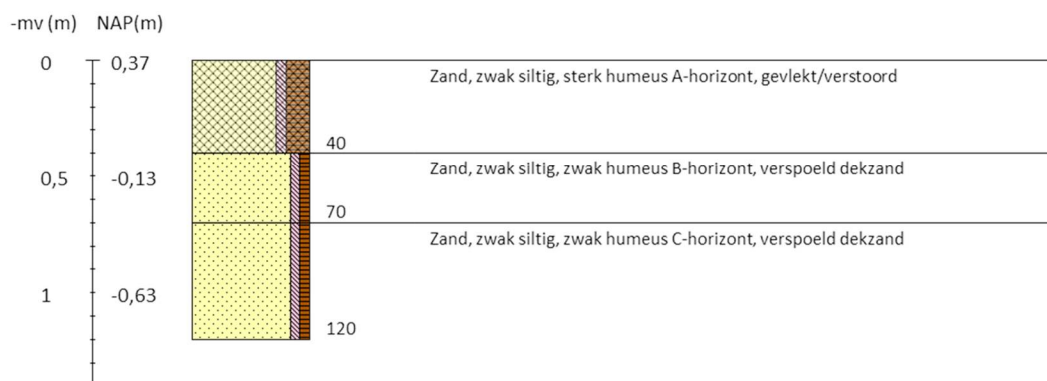

BIJLAGE 8 BOORSTATEN DINO-LOKET

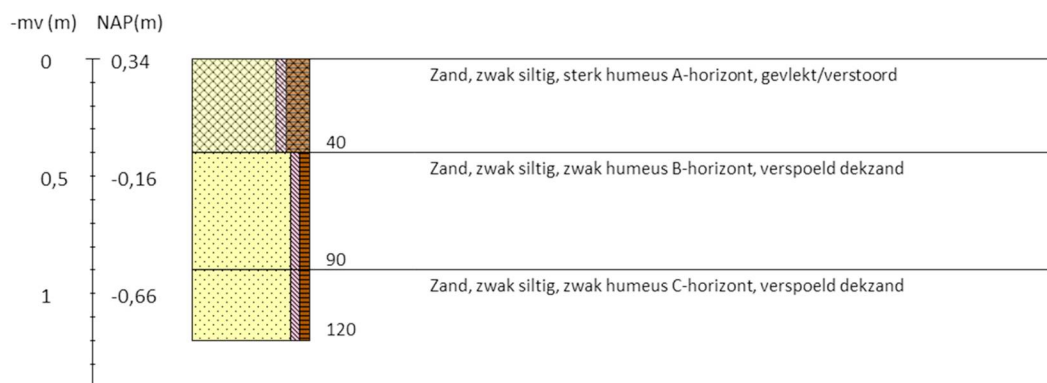
Boring 21 RD-coördinaten: 209225/515605

Boring 48 RD-coördinaten: 209078/515871

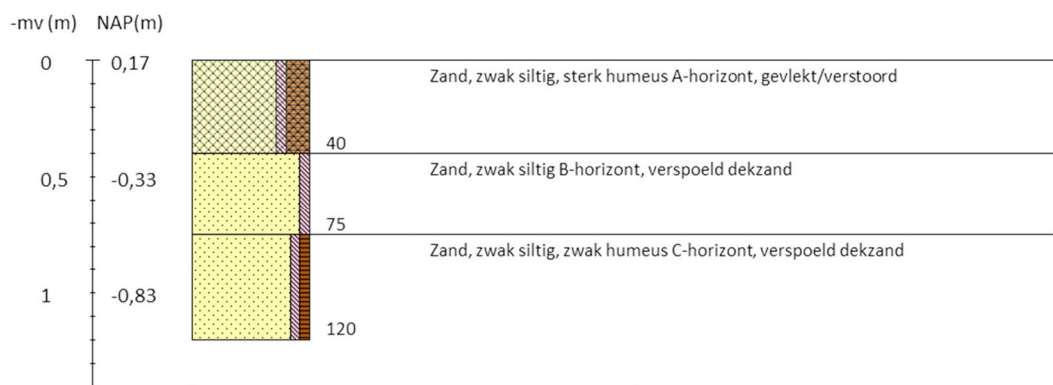
Boring 64 RD-coördinaten: 209125/515678

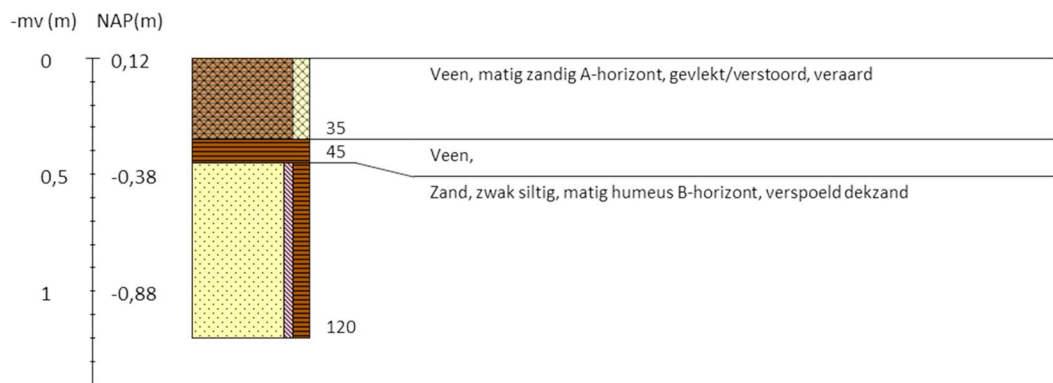
Boring 88 RD-coördinaten: 208714/515395

Boring 117 RD-coördinaten: 209047/515357

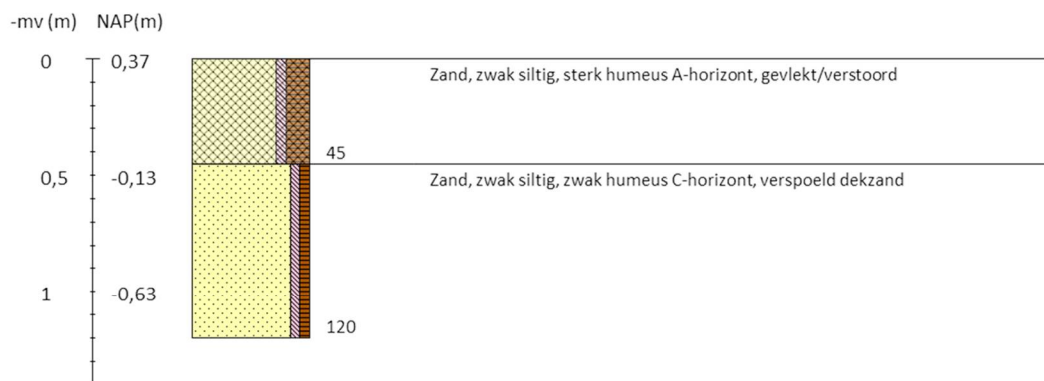
Boring 130 RD-coördinaten: 208773/515411

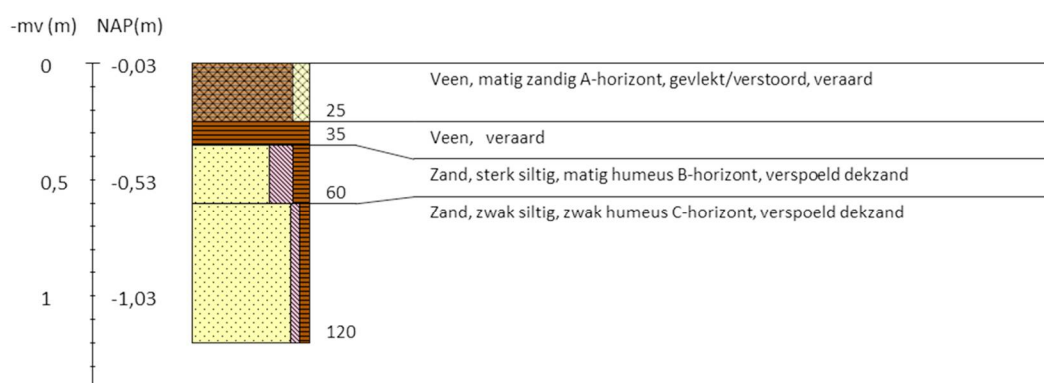
Boring 163 RD-coördinaten: 209040/515591

Boring 177 RD-coördinaten: 209233/515687

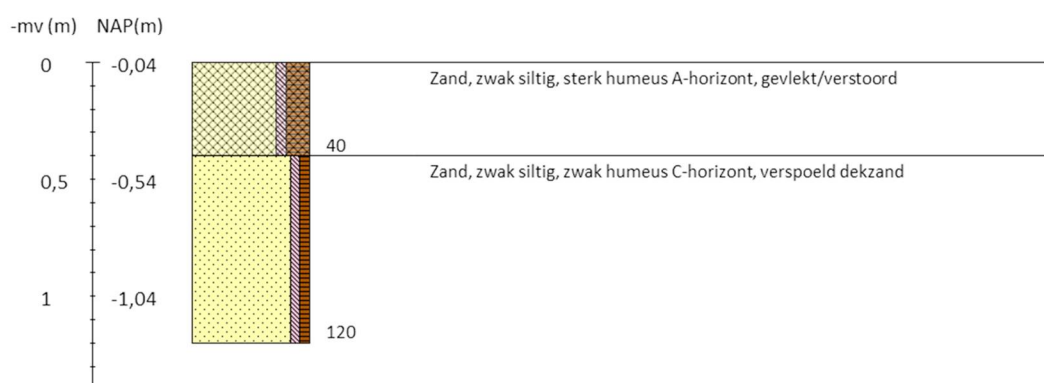
Boring 178 RD-coördinaten: 208651/515595

Boring 377 RD-coördinaten: 208753/515507

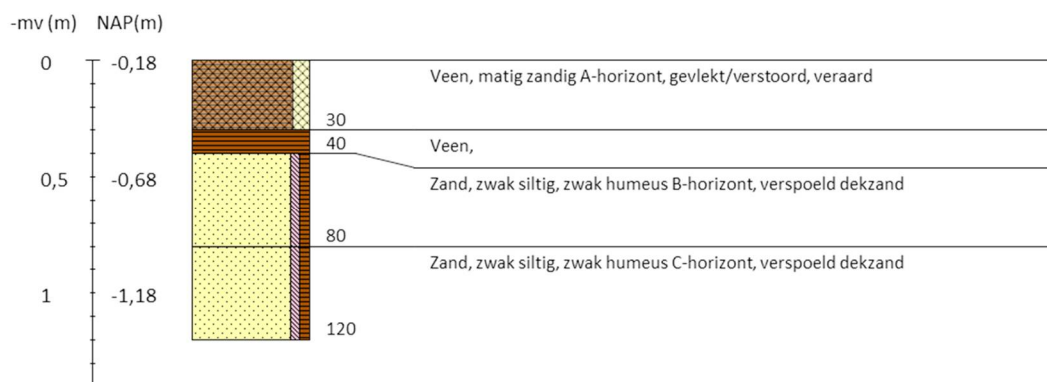
Boring 420 RD-coördinaten: 208663/515790

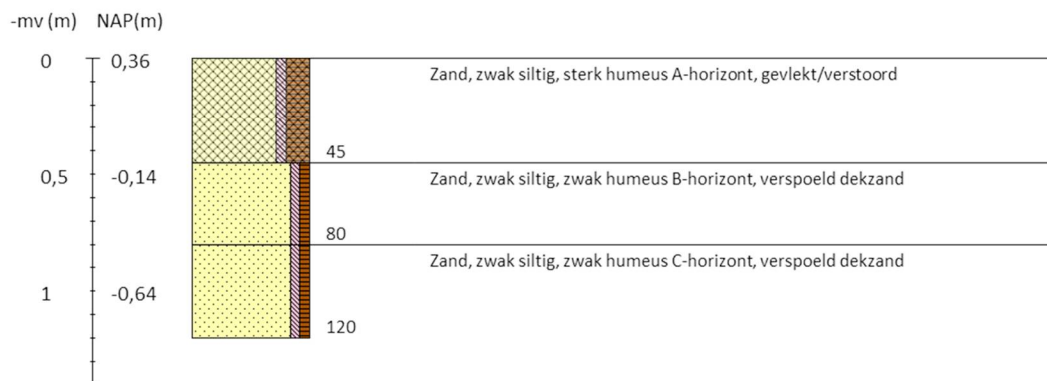
Boring 469 RD-coördinaten: 208709/515784

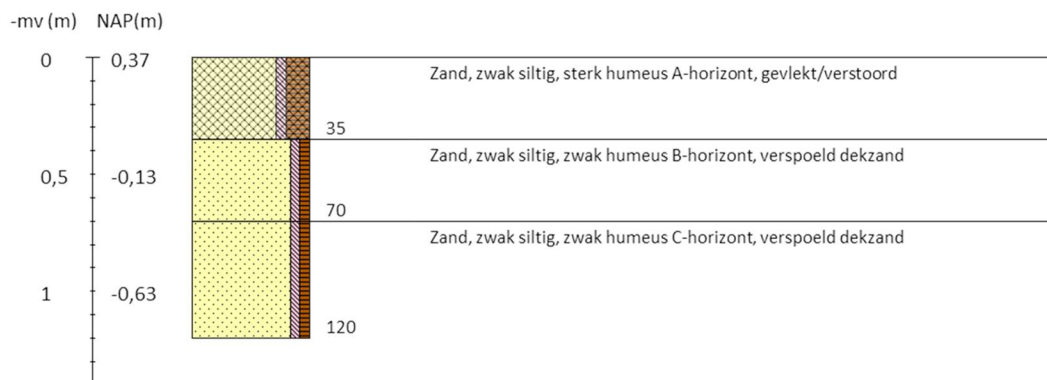
Boring 551 RD-coördinaten: 208676/515510

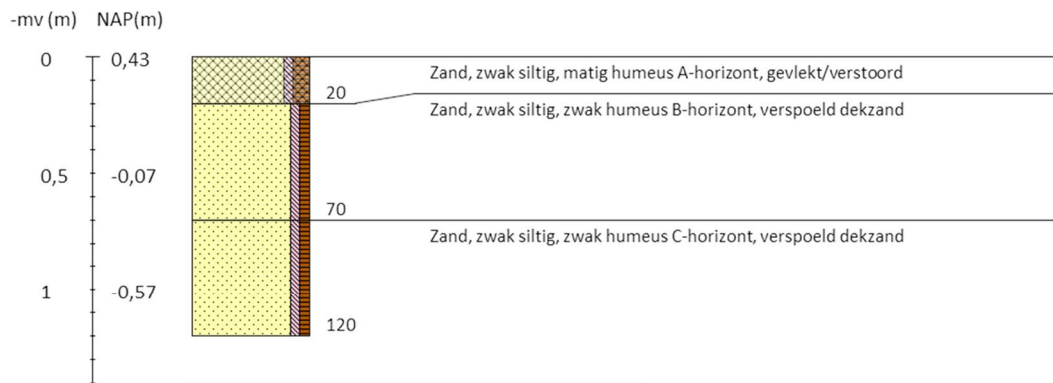
Boring 697 RD-coördinaten: 208751/515704

Boring 775 RD-coördinaten: 209003/515689

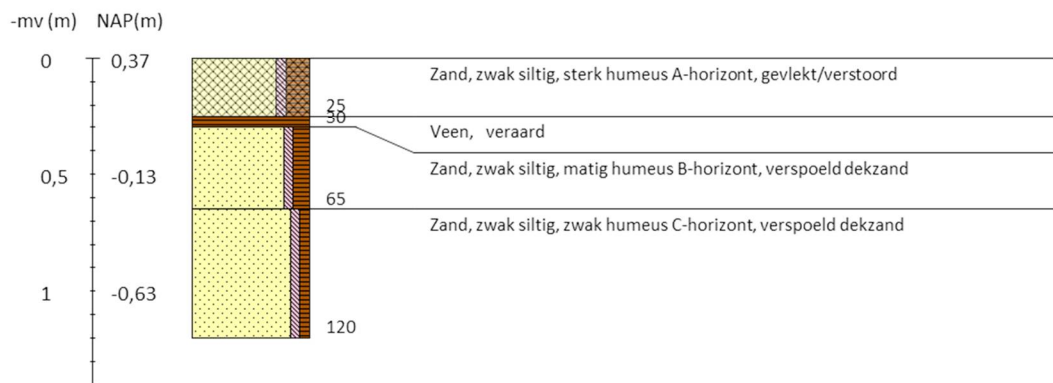
Boring 797 RD-coördinaten: 209124/515437

Boring 838 RD-coördinaten: 208674/515688

Boring 860 RD-coördinaten: 208735/515611

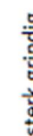

Boring 972 RD-coördinaten: 209139/515369

Boring 992 RD-coördinaten: 209006/515457

Legenda (conform NEN 5104, boorbeschrijvingsnorm van NITG-TNO en ASB)

<p>Zand</p> Zand, zwak siltig Zand, matig siltig Zand, sterk siltig Zand, uiterst siltig Zand, kleilig	<p>Veen</p> Veen, mineraalarm Veen, zwak kleilig Veen, sterk kleilig Veen, zwak zandig Veen, sterk zandig	<p>Zandmediaan</p> <p>uiterst fijn < 105 µm zeer fijn 105 - < 150 µm matig fijn 150 - < 210 µm matig grof 210 - < 300 µm zeer grof 300 - < 420 µm uiterst grof 420 - < 2000 µm</p> <p>Zandsortering</p> <p>goed gesorteerd D60/D10 < 1,8 matig gesorteerd D60/D10 1,8 < 3 slecht gesorteerd D60/D10 > 3</p>	<p>Boortype</p> <p>Edelmanboor Ø 7 cm Edelmanboor Ø 10 cm Edelmanboor Ø 12 cm Edelmanboor Ø 15 cm </p> <p>Guts Ø 2 cm Guts Ø 3 cm </p> <p>Mechanische boor Ø 10 cm : Mechanische boor Ø 12 cm :: Mechanische boor Ø 15 cm ::: Mechanische boor Ø 20 cm ::::</p>
<p>Klei</p> Klei, zwak siltig Klei, matig siltig Klei, sterk siltig Klei, uiterst siltig Klei, zwak zandig Klei, matig zandig Klei, sterk zandig	<p>Grind</p> Grind, zwak zandig Grind, matig zandig Grind, sterk zandig Grind, uiterst zandig Grind, siltig	<p>Inclusies/archeologische indicatoren (resten van planten, wortels, schelpen, wortels, hout, baksteen, puin, kolengruis, glas, aardewerk, houtskool, vuursteen, bot, fosfaat)</p> <p>weinig < 1% matig 1-10% veel > 10%</p>	<p>Grondwaterstand</p> <p>GHG ▲ GWG ▬ GLG ◆</p>
<p>Leem</p> Leem, zwak zandig Leem, sterk zandig	<p>Overige toevoegingen</p> zwak humeus matig humeus sterk humeus zwak grindig matig grindig sterk grindig	<p>Begrenzing onderliggende laag</p> <p>scherp overgangsgebied < 0,3 cm onscherp overgangsgebied 0,3 - < 3 cm diffuus overgangsgebied 3 cm - < 10 cm</p> <p>Kalkgehalte</p> <p>kalkloos geen opbruising, minder dan 0,5% CaCO₃ kalkarm hoorbare opbruising, circa 0,5 - 1 à 2 % CaCO₃ kalkrijk zichtbare opbruising, 1 à 2% CaCO₃</p>	<p>Boorsten - www.boorsten.nl</p>

BIJLAGE 9 VERKLARENDE WOORDENLIJST

AMK-terreinen - De AMK (Archeologische Monumentenkaart) is een bestand van alle bekende, behoudenswaardige archeologische terreinen in Nederland. Op de kaart staan terreinen van archeologische, hoge archeologische en zeer hoge archeologische waarde (al dan niet wettelijk beschermd) aangegeven. De AMK wordt niet meer geactualiseerd.

Formatie van Boxtel – de Boxtel-afzettingen bestaan overwegend uit zand en in wat mindere mate uit leem. Deze afzettingen zijn vooral onder koude, periglaciale omstandigheden gevormd. Het betreft onder andere afzettingen die door de wind zijn afgezet (eolische afzettingen), niet-eolische afzettingen zoals löss, kleinschalige fluviaatiele afzettingen, hellingafzettingen, en lacustiene afzettingen.

Bodemhorizont – een bodemhorizont is een laag of zone die wordt gevormd door bodemvorming. Een bodemhorizont onderscheidt zich van andere lagen door kleur, textuur, structuur en abiotische factoren. De aan- of afwezigheid van bodemhorizonten in podzolgronden geeft belangrijke informatie in hoeverre het vroegere loop-/woonniveau nog intact is en in welke mate daarmee archeologische resten zijn te verwachten.

De A-horizont ligt meestal aan of vlak onder het maaiveld en is vaak humeus. Vaak vormt de bouwvoor de A-horizont. De E-horizont ligt meestal onder de A-horizont.

De E-horizont is ontstaan onder invloed van (regen)water, waardoor klei, humus en/of aluminium omlaag zijn getransporteerd. De E-horizont is vaak lichtgrijs van kleur ('loodzand').

De B-horizont ligt onder de E-horizont. Dit is een inspoelingslaag. De B-horizont is meestal bruin of donkerbruin gekleurd.

De BC-horizont kan onder de B-horizont voorkomen. Dit is een overgangslaag van B-naar C-horizont. De kleur is meestal donkergeel, bruingeel of geelbruin

De C-horizont is de minerale horizont van ongeconsolideerd materiaal. Het is het moedermateriaal waarin de bovenliggende horizonten zijn gevormd.

Laagpakket van Wierden - (Boxtelformatie). Tot dit laagpakket worden de dekzanden gerekend. Dekzand is gedurende het laat-Weichselien – vroeg-Holoceen gevormd onder invloed van de wind

Mesolithicum - Het Mesolithicum (8.800 – 4.900 voor Chr.) begon tijdens het begin van het Holoceen. De gemiddelde temperatuur steeg. Vegetatie ontwikkelde zich sterk en de variatie in flora en fauna nam toe. De mens trok als jager/verzamelaar door het land. Materiële resten uit deze periode worden gekenmerkt door kleine vuursteenvoorwerpen (microlithen).

Middeleeuwen - De Middeleeuwen duurden van 450 – 1500 na Chr. Over de periode vlak na het definitieve vertrek van de Romeinen uit Nederland is weinig bekend. Tot op heden zijn relatief weinig vindplaatsen uit deze periode aangetroffen. Er zijn sterke vermoedens dat resten uit deze periode voor een belangrijk deel onder de huidige oude stads- en dorpskernen en oude akkercomplexen liggen. Vanaf ongeveer de 10^e eeuw ontstaat er weer enige stabiliteit en is sprake van een min of meer centraal gezag. De

maatschappij raakt gefeodaliseerd. In deze periode werd een begin gemaakt met de ontginning van veen, heide en bos.

Neolithicum - Het Neolithicum (5.300 – 2.000 voor Chr.) wordt gekenmerkt door een overschakeling van jagen/verzamelen naar landbouw en veeteelt. De mens ging zich op een min of meer vaste locatie vestigen. Aanvankelijk werd daarnaast nog gejaagd en verzameld, maar meer en meer werd de mens agrariër. Doordat men zich op een locatie kon vestigen, namen de materiële bezittingen sterk toe. Men bouwde boerderijen en andere constructies en creëerde voorwerpen van aardewerk en geslepen steen. De bevolking kon groeien en de samenlevingen werden complexer. Uit deze periode zijn hunebedden en grafvelden/-heuvels bekend.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) – De RCE is een onderdeel van het ministerie van OCW. Het voert wet- en regelgeving uit, ontwikkelt kennis en geeft advies over rijksmonumenten, landschap & omgeving, archeologie en roerend erfgoed.

Weichselien – een geologische periode in het Pleistoceen die duurde van 116 – 11,7 duizend jaar geleden. Het Weichselien is de laatste ijstijd (glaciaal) die we in Nederland gehad hebben. Het landijs bereikte de Nederlandse grenzen niet, maar wel was de bodem van grote delen permanent bevroren (permafrost).